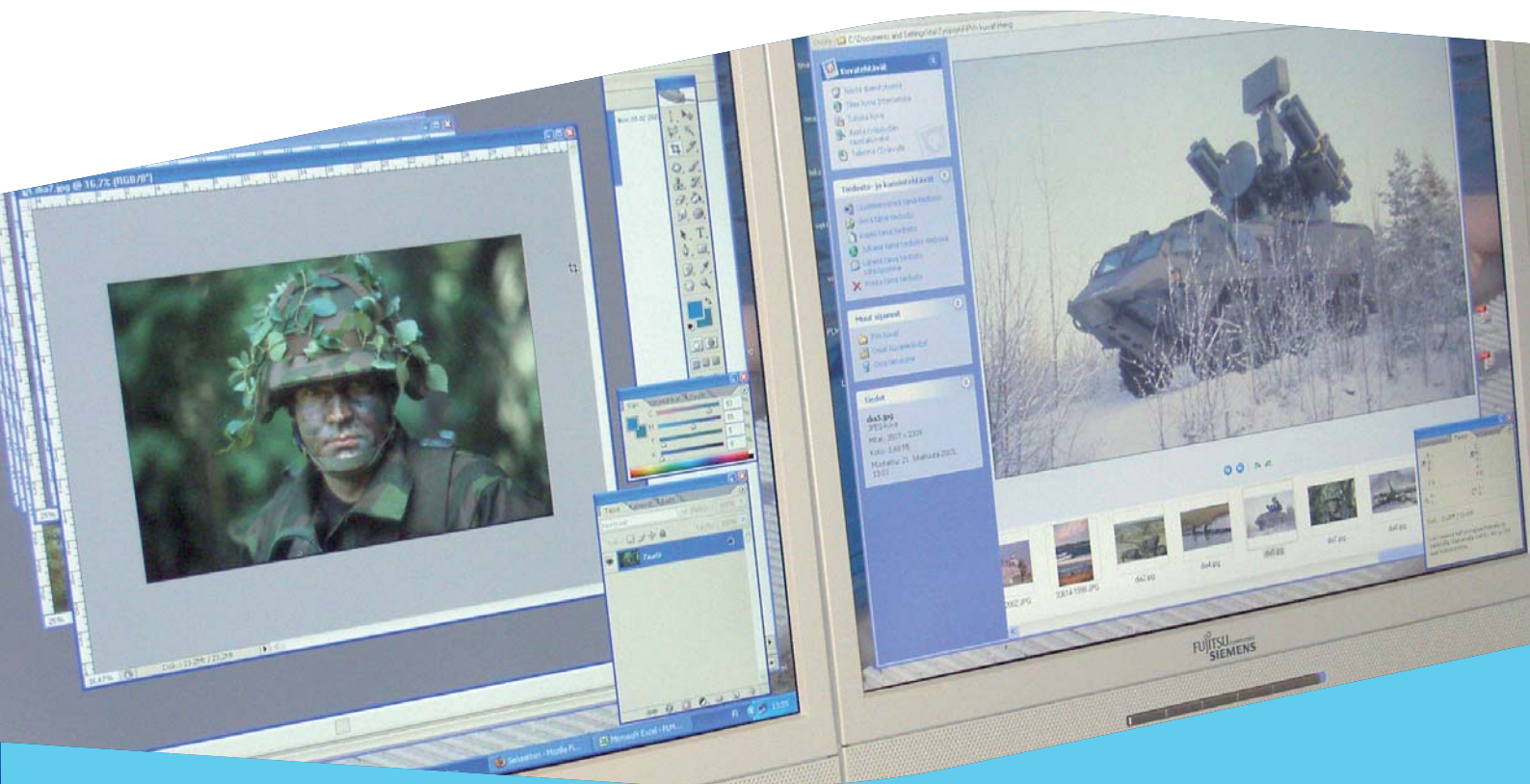

Puolustusministeriön tietohallintostrategia

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

Eteläinen Makasiinikatu 8
PL 31, 00131 HELSINKI

www.defmin.fi

Taitto: Tiina Takala/puolustusministeriö
Paino: Kirjapaino Keili Oy, 2007

ISBN: 978-951-25-1770-1

Yhteenveto

Nykyisessä yhteiskunnassa tiedon merkitys on korostunut ja tieto on nostettu perinteisten tuotannontekijöiden: pääoman, maan ja työvoiman rinnalle. Suomi on yhteiskuntana ollut edelläkävijä tieto- ja viestintäteknologiaan perustuvien palveluiden kehittämisessä ja laajassa käyttöön ottamisessa. Tämän kehityksen mukaisesti puolustushallinnossa tietohallinnon tehtävänä on mahdollistaa tietoon sekä tieto- ja viestintäteknologisiin palveluihin perustuva toiminta.

Puolustushallinnon tietohallinnon palveluiden on tavoitetilassa 2025 mahdollistettava uusien toimintamallien, rakenteiden, osaamisten ja teknologioiden sekä uusien suorituskykyjen käyttöönotto puolustushallinnossa osana valtionhallintoa ja kansainvälistä toimintaa. Tämä edellyttää, että tietohallinto verkottuu strategiakaudella kiinteästi kansainväliseen puolustushallinnon toimintaan, valtionhallinnon tietoyhteiskuntaohjelmaan, turvallisuusviranomaisten yhteiseen toimintaan ja valtion IT -toimintaan. Verkottuminen vaatii resursseja, joita saadaan käyttöön yhtenäistämällä ja tehostamalla tietohallinnon toimintaa ja palveluja. Palvelujen yhtenäistämisen perustana on keskittyminen tukemaan puolustushallinnon vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista.

Tietohallintostrategian toimeenpano sisältää neljä kehittämisaluetta:

- kansallinen ja kansainvälinen puolustuskyky tietohallinnon palveluilla,
- yhteiskunnan tukeminen tietohallinnon palveluilla,
- tietohallinnon palvelutuotannon ja kehittämisen keskittäminen sekä
- yhteinen tietohallinnon toimintamalli.

Kehittämisalueista ensimmäisen ja kolmannen painopiste on uskottavan kansallisen puolustuskyvyn tavoitteen saavuttamisessa. Erityisesti kehittämisalueet tukevat ennakoinvan päätöksenteon mahdollistavan tilannekuvan ja toimintavarmojen tiedustelu-, valvonta- ja johtamisjärjestelmien tuottamista. Lisäksi ensimmäinen kehittämisalue tukee puolustuspolitiikan valmistelun sekä kansainvälisen yhteistoiminnan ja sotilaallisen kriisinhallintakyvyn sekä kansainvälisen toimintakyvyn tavoitteiden saavuttamista.

Yhteiskunnan tukemisen ja kokonaisuuspuolustuksen yhteensovittamisen tavoitteiden saavuttamista tuetaan osallistumalla tietoyhteiskuntaohjelmaan ja valtion IT -toimintaan. Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamista tuetaan tuottamalla puolustushallinnon prosesseja mahdollistavia ja niihin liittyviä sähköisiä palveluita turvallisuusviranomaisille, puolustushallinnon kumppaniyrityksille ja kansainvälisille kriisinhallintatyötä tekeville järjestöille yhteistyössä muun valtionhallinnon kanssa.

Hallinnonalan strategisen ohjauksen tavoitteen saavuttaminen on painopisteenä yhteinen tietohallinnon toimintamalli -kehittämisalueella. Yhtenäisen tietohallinnon toimintamalli sisältää puolustushallinnon tietohallintoarkkitehtuurin hallinnan ja hankehallinnan sisäisen, kansallisen ja kansainvälisen yhtenäistämisen ja tehostamisen.

Sisällysluettelo

1.	Toimialakuvaus.....	3
	1.1. Nykytilan kuvaus	3
	2.1. Tavoitetila.....	5
	3.1. Keskeiset toimijat ja roolit	6
2.	Toimialan tulevaisuuden haasteet 2025.....	7
3.	Johtopäätökset ja strategiset linjaukset.....	8
4.	Toimeenpano	9
Liite:	Puolustushallinnon tietohallinnon toiminnan keskeiset käsitteet	12

1. Toimialakuvaus

1.1. Nykytilan kuvaus

Puolustusministeriön tehtäviin sisältyvät sekä kaikille ministeriöille asetetut yleiset tehtävät että puolustusministeriön erityistehtävät: turvallisuus- ja puolustuspoliittisten perusteiden valmistelu, sotilaallisen maanpuolustuksen kehittämistyön ohjaaminen, kokonaismaanpuolustuksen yhteensovittaminen sekä kansainvälisen kriisinhallintatoiminnan valmistelu ja ohjaaminen. Puolustusvoimien tehtävät ovat Suomen sotilaallinen puolustaminen, muiden viranomaisten tukeminen ja osallistuminen kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan. Lisäksi puolustushallinnossa toimii palvelukeskuksia, joiden tehtävänä on tuottaa keskuksen alaan kuuluvia palveluita sekä puolustushallinnolle että muille toimijoille.

Tietohallinnon toiminta liittyy kaikkiin puolustushallinnon toimijoihin ja se tarjoaa tietohallinnon palveluita kaikille toimialoille kaikissa turvallisuustilanteissa. Tietohallinnon palvelut mahdollistavat ja tukevat ministeriössä suoritettavia tehtäviä, tiedustelua, valvontaa ja johtamista sekä henkilöstöhallintoa, taloushallintoa, materiaalihallintoa, huoltotoimintaa, tiedonhallintoa, tietohallintoa ja yleishallintoa. Toiminnasta vastaavan viranomaisen tehtävänä on toiminnassa tarvittavien tietohallinnon palveluiden kehittäminen ja ylläpito. Tietohallinnon tehtävänä on tietohallinnon palveluiden tieto- ja viestintätekniisen ympäristön kehittäminen ja ylläpito.

Tällä hetkellä tietohallinnon toiminnan, rakenteiden ja palvelujen rationalisoinnin suunnittelu on lähtenyt liikkeelle ja edennyt osin suunnittelusta toteutukseen. Tietohallinnon toiminnan tehostaminen on lähtenyt liikkeelle strategisen johtamisen, tilaaja-tuottaja-asiakas, talouden hallinnan, kumppanuuksien ja osaamisen kehittämisen mallien ensimmäisillä toteutuksilla.

Puolustushallinnon toimijoiden tietohallinnon palveluympäristöt on esitetty kuvassa 1. Puolustushallinnossa käytettäviä tietohallinnon palveluita tuottavat puolustusministeriö, puolustusvoimat, puolustushallinnon rakennuslaitos sekä muut valtion virastot ja laitokset, erityisesti valtioneuvosto ja ulkoministeriö sekä kaupalliset yritykset. Puolustushallinnon toimijoilla ei ole laajasti käytössä olevia yhteisiä tietohallinnon palveluita. Eri toimijoiden väliset palvelut yhdistyvät pääasiassa julkisen Internetin välityksellä, minkä johdosta tietohallinnon palvelujen antama tuki hallinnon alan rakenteiden ja toimintojen sisäiselle verkottumiselle on niukkaa.

Tietohallinnon rakenteiden keskittäminen on edennyt voimakkaimmin puolustusvoimissa, jossa tietohallinnon palvelujen keskitettynä kehittäjänä ja tuottajana toimii puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskus 1.1.2007 alkaen. Puolustusvoimissa myös kehitetään yhteisiä infrastruktuuripalveluita sekä operatiiviselle että hallinnolliselle toiminnalle. Palveluiden kehittämisen ja tuotannon painopiste on siirtymässä yhteisiin, integroituihin, kansalliset ja kansainväliset yhteensopivuusvaatimukset täyttäviin, operatiivista toimintaa tukeviin palveluihin.

Kuva 1. Tietohallinnon palveluympäristöt 2006

Tässä strategiassa tietohallinnon toiminta tarkoittaa valtion IT -strategiassa määriteltyä IT -toimintaa puolustushallinnossa. Valtion IT- strategiassa IT -toiminta on määritelty siten, että se kattaa seuraavien osa-alueiden koordinoinnin, johtamisen, määrittelyn, suunnittelun, toteutuksen ja ylläpidon:

- hallinnon kehittäminen ja IT -toiminnan yhteensovittaminen
- organisaation ydin- ja tukitoimintojen prosessien suunnittelun tuki
- käsitteet ja tietosisällöt
- arkkitehtuurit ja menetelmät
- tietojärjestelmät
- tietojärjestelmät ja tietovarantojen yhteentoimivuus
- IT -infrastruktuuri
- IT -palvelutuotanto
- asiakastuki
- tietoturvallisuus
- IT -hankinnat ja -sopimukset
- yhteydenpito IT -toimittajiin sekä
- tietotekniikan mahdollisuuksien sisäinen markkinointi (Valtioneuvoston periaatepäätös valtionhallinnon IT -toiminnan kehittämisestä 15.6.2006).

Valtion IT -strategiaan perustuen tietohallinto on tiivistetyksi seuraavaa: Tietohallinto tukee puolustushallinnon ydintehtävien toteuttamista sekä niiden kehittämistä ja verkottumista kansallisesti ja kansainvälisesti kaikissa turvallisuustilanteissa.

Tietohallinnon keskeiset käsitteet on määritelty liitteessä 1.

2.1. Tavoitetila

Tietohallinnon tavoitetilassa 2025:

1. Tietohallinnon palvelut mahdollistavat uusien toimintamallien, rakenteiden, osaamisten ja teknologioiden sekä uusien suorituskykyjen käyttöönoton puolustushallinnossa osana valtionhallintoa ja kansainvälistä toimintaa.
2. Tietohallinnon johtaminen, ohjausmalli ja palvelut tukevat puolustushallinnon toiminnallisten tavoitteiden ja puolustusvoimien suorituskykyvaatimusten saavuttamista kustannustehokkaasti ja riittävällä luotettavuudella kaikissa turvallisuustilanteissa.
3. Tietohallinnon palvelut tuottavat puolustushallinnolle sekä kansalliselle ja kansainväliselle yhteistyölle tarkoituksenmukaiset ja riittävät tiedot sekä varmistavat tietojen saatavuuden, eheyden ja luottamuksellisuuden turvaamisen.
4. Tietohallinnon palvelut ovat yhteensopivia kansainvälisen yhteistyön, kansallisen yhteistyön sekä valtion IT -toiminnan asettamien vaatimusten kanssa.

2.2. Keskeiset toimijat ja roolit

Tietohallinnon tavoitetilassa keskeisiä toimijoita ovat kansainväliset ja kansalliset tietohallintoon vaikuttavat toimijat: EU, Nato, julkishallinnon IT- toiminta sisältäen valtionhallinnon IT -toiminnan sekä puolustushallinnon toimijat. Puolustushallinnon toimijoiden roolit ovat seuraavat:

Puolustusministeriö vastaa normien kehittämisestä, määrittää tietohallinnon yleisen tavoitetilän ja strategiset linjaukset sekä jakaa tehtävät ja resurssit puolustushallinnon toimijoiden tietohallinnolle.

Puolustusministeriön tietohallintoyksikkö vastaa tietohallinnon asioiden valmistelusta päätöksentekoa varten sekä ohjaa ja koordinoi tietohallinnon normien, tavoitetilän ja strategisten linjausten toteuttamista sekä resurssien käyttöä. Tietohallintoyksikkö sovittaa yhteen valtion IT- toiminnan, valtion tietoturvallisuuden ohjauksen ja kehittämisen sekä turvallisuusviranomaisten yhteistoiminnan keskeiset tietohallintoon vaikuttavat asiat.

Puolustusministeriön hallintoyksikön tietotekniikkaryhmä vastaa ministeriön ja sen osastojen toiminnassa tarvittavista tietohallinnon palveluista.

Puolustusvoimat vastaa toimintansa edellyttämästä tietohallinnosta puolustusministeriön määrittämän strategian ja ohjauksen mukaisesti. Keskeisinä toimijoina puolustusvoimien tietohallinnossa ovat pääesikunnan johtamisjärjestelmäosasto, puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskus sekä puolustushaarojen johtamisjärjestelmäalan yksiköt.

Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskus (PVJJK) on korkeassa valmiudessa oleva verkko- ja palveluoperaattori, joka mahdollistaa puolustusvoimien tiedustelun, valvonnan ja johtamisen kaikissa turvallisuustilanteissa. Lisäksi se kehittää ja tuottaa tietohallinnon palveluita koko puolustushallinnolle sekä soveltuvin osin laajemmin julkishallinnolle ja puolustushallinnon yrityskumppaneille sekä tarjoaa kansallisesti ja kansainvälisesti muualla valtionhallinnossa ja yrityksissä kehitettyjä tietohallinnon palveluita soveltuvin osin koko puolustushallinnon käyttöön.

Puolustushallinnon palvelukeskusten tietohallintoa kehitetään valtion IT -toiminnan ja puolustusministeriön asettaman strategian ja ohjauksen mukaisesti siten, että mahdollistetaan palvelukeskusten kilpailukykyinen toiminta ja vertailtavuus palvelujen ostoon markkinoilta. Palvelukeskuksia ovat puolustusvoimien palkka- ja taloushallinnon palvelukeskus, puolustushallinnon rakennuslaitos ja puolustusvoimien ruokahuollon palvelukeskus.

2. Toimialan tulevaisuuden haasteet 2025

Nykyisessä yhteiskunnassa tiedon merkitys on korostunut ja tieto on nostettu perinteisten tuotannontekijöiden: pääoman, maan ja työvoiman rinnalle. Tiedon merkityksen korostumiseen on keskeisesti vaikuttanut tieto- ja viestintäteknologian tarjoamien palveluiden nopea kehittyminen. Suomi on yhteiskuntana ollut edelläkävijä näiden palveluiden kehittämisessä ja laajassa käyttöön ottamisessa. Kansallisen tietoyhteiskuntastrategian 2007-2015 mukaisesti tiedon laaja-alainen hyödyntäminen antaa Suomelle mahdollisuuden toimia globaalina uudistujana. Tämä on lähtökohtana tietohallinnon tulevaisuuden haasteille 2025, jotka keskeisesti perustuvat puolustusministeriön strategiaan 2025 (Turvallisesti tulevaisuuteen, puolustusministeriön strategia 2025 6.7.2006). Haasteet ovat seuraavia:

1. Uhkien ennaltaehkäisyssä ja torjunnassa tarvittavan toimintaan vaikuttavan tiedon määrä kasvaa, mistä johtuen tietohallinnon palvelujen, tietostrategian ja tietoturvallisuuden merkitys korostuu. Tietohallinnon palvelujen haavoittumattomuuden turvaaminen kaikissa turvallisuustilanteissa on vaikeaa.
2. Tietohallintohenkilöstön osaamisen varmistaminen vaikeutuu. Tietohallinnon kriittisen osaamisen tunnistaminen on välttämätöntä.
3. Tietohallinnon palveluiden on mahdollistettava tuottavuutta ja asiakaspalvelun laatua lisäävä puolustushallinnon sisäinen, kansallinen ja kansainvälinen verkottuminen kaikissa turvallisuustilanteissa sekä sähköisiin palveluihin perustuvien prosessien kehittäminen ja käyttöönotto. Mahdollisesta Nato- liittoutumisesta tietohallinnolle seuraa lisääntyviä vaatimuksia tukea korkeimpiin turvaluokkiin luokiteltujen tietojen käsittelyä sekä tarjota yhteyksiä erillisiin sotilaallisessa toiminnassa käytettäviin tietoverkkoihin.
4. Tietohallinnon palveluiden on mahdollistettava Suomen sotilaallisen puolustamisen, muiden viranomaisten tukemisen ja kansainvälisen sotilaallisen kriisinhallinnan siirtyminen kohti verkostopuolustusta.
5. Tietohallintokustannuksiin kohdistuu jatkuva korotuspaine. Tietohallinnon kehityshankkeet on kyettävä resurssioimaan ja priorisoimaan toiminnalle asetettujen vaatimusten mukaisesti.

3. Johtopäätökset ja strategiset linjaukset

Tulevaisuuden haasteisiin vastataan seuraavilla tietohallinnon strategisilla linjauksilla:

1. Tuetaan päätöksentekoa, ennaltaehkäistään ja torjutaan tietouhat sekä turvataan tietojen saatavuus, eheys ja luottamuksellisuus tietohallinnon palveluilla puolustushallinnon sisäisessä, kansallisessa ja kansainvälisessä toiminnassa kaikissa turvallisuustilanteissa.
2. Keskitetään hallinnonalan tietohallinnon palvelutuotantoa ja kehittämistä. Varmistetaan puolustushallinnon ydintehtäviin liittyvä tietohallinnon osaaminen sekä tietohallinnon johtaminen, hankkeiden johtaminen ja arkkitehtuurien osaaminen. Kumppanoidaan soveltuvien osien tieto- ja viestintätekninen kehittäminen sekä perustietohallinnon palvelujen tuotanto.
3. Yhtenäistetään hallinnonalan tietohallinnon palvelut huomioiden valtionhallinnon yhteisten palvelujen kehittyminen. Keskeiset tietohallinnon palvelut ovat:
 - Hallinnonalan johtamista tukevat palvelut kuten toiminnanohjausjärjestelmä ja siihen sisältyvät henkilöstö-, materiaali-, talous- ja hankehallinnan palvelut.
 - Suomen sotilaallista puolustamista, muiden viranomaisten tukemista ja kansainvälistä sotilaallista kriisinhallintaa tukevat palvelut.
4. Kehitetään puolustushallinnon tieto- ja viestintäteknistä ympäristöä kustannustehokkaasti verkostopuolustuksen asettamat vaatimukset sekä kansalliset ja kansainväliset yhteensopivuusvaatimukset täyttäväksi ja kokonaisuomaanpuolustuksen vaatimia viranomaisten ja muiden toimijoiden yhteisiä tietohallinnon palveluita tukevaksi.
5. Tarjotaan puolustushallinnon prosesseja tukevia ja mahdollistavia sähköisiä palveluita varusmiehille, reserviläisille ja maanpuolustustyötä tekeville kansalaisjärjestöille. Tarjotaan avointa yhteiskuntaa ylläpitäviä sekä turvallista ympäristöä kehittäviä, puolustushallinnon kanssa yhteistyön mahdollistavia palveluita viranomaisille, kumppaniyrityksille sekä kansainvälisille yhteistyökumppaneille.
6. Kehitetään tietohallinnon toimintaa erityisesti hallinnonalan arkkitehtuurin, hankehallinnan sekä taloushallinnon alueilla.

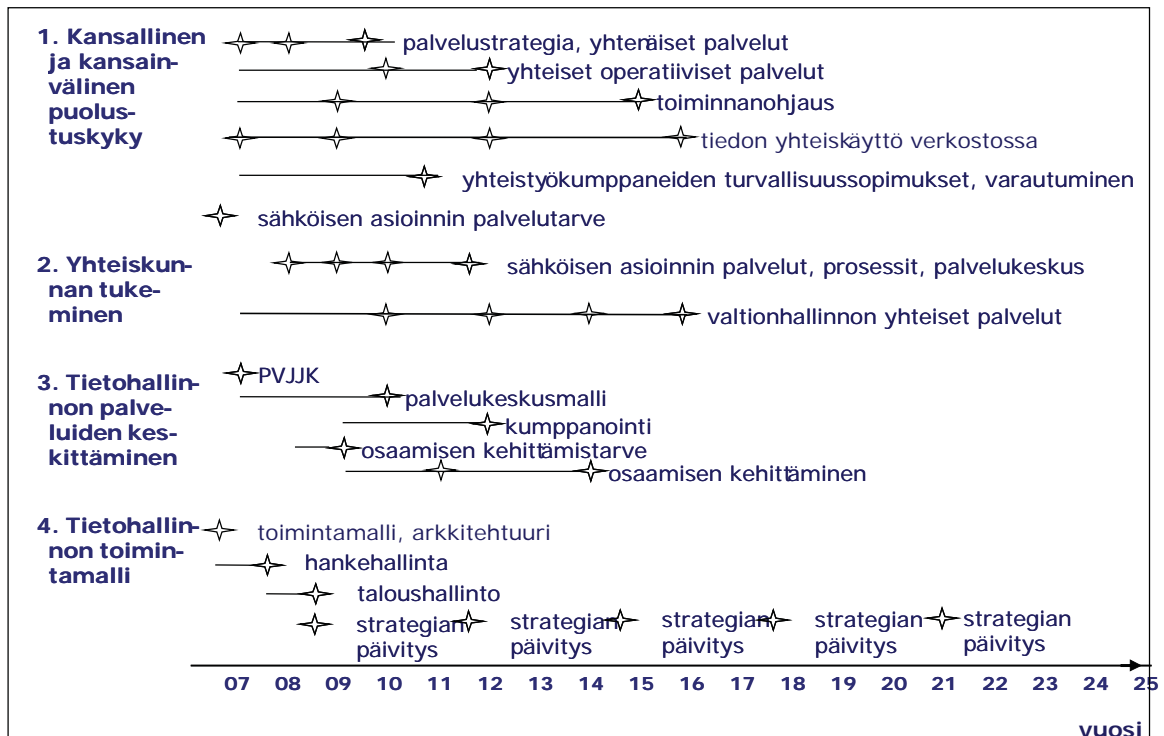
4. Toimeenpano

Puolustushallinnon toimijat ovat veloitettuja toimimaan tämän strategian mukaisesti. Strategian toimeenpano sisältää seuraavat kehittämisalueet (Kuva 2):

1. Kansallinen ja kansainvälinen puolustuskyky tietohallinnon palveluilla
2. Yhteiskunnan tukeminen tietohallinnon palveluilla
3. Tietohallinnon palvelutuotannon ja kehittämisen keskittäminen
4. Yhteinen tietohallinnon toimintamalli

Strategian toimeenpano täsmentyy toiminnan ja talouden suunnittelussa (TTS).

Kuva 2. Kehittämisalueiden tiekartta

Kehittämisalueiden tavoitteet ja liittyminen tietoyhteiskuntastrategiaan ja valtion IT -strategiaan ovat seuraavat:

1. Kansallinen ja kansainvälinen puolustuskyky tietohallinnon palveluilla

Liittyy osittain valtion IT –strategian kohtiin yhteiset tietojärjestelmät ja asiakaslähtöiset sähköiset palvelut. Tavoitteet ovat seuraavat:

- Palvelustrategia on laadittu ja tietohallinnon palvelut on yhtenäistetty huomioiden valtionhallinnon yhteisten palvelujen kehittyminen, 2007-2010.
- Puolustusvoimien operatiivista toimintaa tukevat palvelut on integroitu ja kansainvälisesti yhteensopivia, 2007-2012.
- Hallinnonalan johtamista tukevat palvelut vastaavat asiakkaiden tarvetta, toiminnanohjausjärjestelmä 2007-2015.
- Verkostomuotoisen toiminnan tietojen turvallisen yhteiskäytön viitekehys ja malli on kehitetty kansainvälisessä yhteistyössä sekä yhteistyössä viestinnän ja tietopalvelun kanssa, 2007-2014
- Keskitetyn turvallisuuden hallintaa on oleellisesti kehitetty yhteistyökumppaneiden kesken. Turvallisuussopimuksia on solmittu ja turvallisuudenhallintajärjestelmä on kaikkien yhteistyösopimusten käytössä, 2007-2011
- Sopimukseen perustuvaa tietohallinnon alan varautumista ja valmiussuunnittelua on kehitetty, 2009-2011.
- Puolustushallinnon prosesseja kaikissa turvallisuustilanteissa tukevia ja mahdollistavia sähköisiä palveluita tuotetaan varusmiehille, reserviläisille ja maanpuolustustyötä tekeville kansalaisjärjestöille 2007-2012.

2. Yhteiskunnan tukeminen tietohallinnon palveluilla

Liittyy tietoyhteiskuntastrategiaan sekä valtion IT –strategian kohtiin asiakaslähtöiset sähköiset palvelut, yhteiset tietojärjestelmät ja tietoturvallisuus. Tavoitteet ovat seuraavat:

- Puolustushallintoon liittyviä prosesseja tukevia ja mahdollistavia sähköisiä palveluita tuotetaan kaikkia turvallisuustilanteita varten veteraaneille, kumppaniyrityksille ja turvallisuusviranomaisille sekä kansainvälisille kriisinhallintatyötä tekeville järjestöille yhteistyössä muun valtionhallinnon kanssa, 2007-2012.
- Muulle valtionhallinnolle ja kansainvälisille yhteistyökumppaneille tarjottavat ja hankittavat palvelut ja erityisesti turvallisuusviranomaisten palvelut on määritetty yhteistyössä valtionhallinnon yhteisen palvelutarjonnan määrittelyn kanssa ja palvelut ovat käytössä, 2007-2016.

3. Tietohallinnon palvelutuotannon ja kehittämisen keskittäminen

Liittyy lähinnä valtion IT –strategian kohtaan yhtenäiset perustietotekniikkapalvelut. Tavoitteet ovat seuraavat:

1. Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskuksen toiminta on käynnistynyt, 2007.
2. Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskus on kehitetty verkko- ja palveluooperaattoriksi, johon tietohallinnon palvelutuotantoa ja kehittämistä on keskitetty ja joka toteuttaa aidosti tilaaja-tuottaja-asiakas –mallia, kehittäminen tehdään yhteistyössä valtionhallinnon perustietotekniikkapalvelujen kehittämisen kanssa 2007-2010.
3. Osaaminen on varmistettu ja sen kehittämissuunnitelman toimeenpano on käynnistetty, 2008-2011.
4. Tietohallinnon palvelutuotannon kumppanointi on suunniteltu ja sen toteuttaminen on aloitettu yhteistyössä valtionhallinnon perustietotekniikkapalvelujen kehittämisen kanssa, 2009-2012.

4. Yhteinen tietohallinnon toimintamalli

Liittyy lähinnä valtion IT –strategian kohtaan yhteentoimivuus. Tavoitteet ovat seuraavat:

- Toimintamalli sisältäen yhtenäisen ICT Governance mallin ja termistön määrittelyn sekä arkkitehtuurien hallinta ja hankehallinta on toteutettu yhteistyössä valtion IT –toiminnan ja kansainvälisten yhteensopivuusvaatimusten kanssa, 2007-2008.
- Tietohallinnon kustannustietoisuutta ja kustannusten seuranta on kehitetty, 2008-2009.
- Hallinnonalan tietohallintostrategia on päivitetty vähintään kolmen vuoden välein.
- Hallinnonalan keskusvirasto ja virastot ovat laatineet päivitetyn tietohallintostrategian vähintään kolmen vuoden välein alkaen vuodesta 2007.

Liite 1 Puolustushallinnon tietohallinnon keskeiset käsitteet

Hyvä tiedonhallintatapa

Katso Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (21.5.1999/621) 18 § ja Asetus viranomaisten toiminnan julkisuudesta ja hyvästä tiedonhallintatavasta (12.11.1999/1030).

ICT Governance

Prosessit, toimintamallit ja -tavat, joilla organisaatiot johtavat, allokoivat ja kontrolloivat tietohallintoresurssejaan parhaan mahdollisen hyödyn saavuttamiseksi.

ICT Management

Toiminnot ja menettelyt, joilla varmistetaan kaikkien tietoteknisten laitteiden, järjestelmien ja palveluiden toimivuus, käytettävyys ja käyttäjävaatimuksiin vastaaminen. Suomenetaan usein hyväksi tiedonhallintatavaksi.

Kumppanuus

Pitkäkestoinen strateginen yhteistoimintasuhde, jonka päämääränä on tuottaa lisäarvoa win/win –periaatteella myös pitkällä tähtäimellä ja jossa organisaatiot ovat riippuvaisia toisistaan (Laaksonen 2004 "Luottamus hyvä – valvonta paras" MPKK, Johtamisen laitos 1/28). Puolustusvoimissa strateginen kumppanuus on erityisesti normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusolosuhteissa tarvittava yhteistoimintasuhde.

Osaaminen

Yksilöiden kyky vastata ympäristön asettamiin vaatimuksiin (White 1959)

Palvelu

Organisoidun toiminnan tuloksena syntyvä aineeton hyödyke tarpeen tyydyttämiseksi.

Palveluarkkitehtuuri, Service-Oriented Architecture (SOA)

Suunnittelumalli tieto- ja viestintätekniisten järjestelmien toiminnallisuuden osittamiseksi tietohallintopalveluiksi tietohallintoarkkitehtuurissa.

Prosessi

Tiettyihin resursseihin liittyvä toimintosarja, joka muuttaa panokset tuotoksiksi (JHS 152).

Puolustushallinto

Puolustushallintoon katsotaan kuuluvaksi puolustusministeriö (PLM), puolustusvoimat (PV), Puolustushallinnon Rakennuslaitos (PhRakL) sekä muut PLM:n yhteydessä toimivat organisaatiot: Turvallisuus- ja puolustusasiain komitea, Kutsuntalautakunnat, Kutsunta-asiain keskuslautakunta, Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, Maanpuolustuksen tieteellinen neuvottelukunta, Vapaaehtoisen maanpuolustustyön neuvottelukunta ja suomalaiset rauhanturvaamisorganisaatiot.

Puolustushallinnon toimijat

Keskeiset puolustushallinnon toimijat ovat puolustusministeriö, puolustusvoimat, puolustushallinnon rakennuslaitos sekä palvelukeskukset.

Puolustushallinnon tietohallinto

Puolustushallinnon tietohallinto tukee puolustushallinnon ydintehtävien toteuttamista sekä niiden kehittämistä ja verkottumista kaikissa turvallisuustilanteissa.

Tieto

Tieto jaetaan yleisesti dataan, informaatioon ja tietämykseen. Data on formaalissa muodossa olevia faktoja, informaatio on järjestettyä dataa (Awad & Ghaziri 2003) ja tietämys on kyky muuntaa data ja informaatio vaikuttavaksi toiminnaksi (Applehans et al. 1999). Suhteessa aikaan tieto luokitellaan historiaa koskevaksi, nykyisiin havaintoihin ja ennakoiteihin tulevaisuuksista (Bergson 1911), (Damasio 1999).

Tietohallintoarkkitehtuuri

Tieto- ja viestintäteknisten järjestelmien sekä niihin liittyvien prosessien ja organisaation strategian osittaminen hierarkkiseksi tasoiksi. Tyypillinen tietohallintoarkkitehtuuri sisältää seuraavat tasot : liiketoimintastrategia, liiketoimintaprosessiarkkitehtuuri, liiketoimintatietoarkkitehtuuri, informaatioarkkitehtuuri, sovellusarkkitehtuuri, integraatioarkkitehtuuri ja infrastruktuuriarkkitehtuuri.

Tietohallinto

Tietohallinnolla tarkoitetaan ICT Governance ja ICT Management rakenteita ja toimintoja sekä organisaation tiedon ja tietovarantojen hyödyntämistä kehittäviä ja ylläpitäviä rakenteita ja toimintoja.

Tietohallinnon palvelu

Tieto- ja viestintäteknisen järjestelmän osa, toiminnallinen kokonaisuus joka tukee yhtä tai useampaa prosessin osaa.

Tieto- ja viestintäteknikka (Information and Communication Technologies, ICT)

Tiedon käsittelyyn ja välittämiseen tarvittavat laitteet, järjestelmät ja niihin välittömästi liittyvät toiminnot.

Verkostopuolustus

Verkostopuolustus on työnimi joka mahdollistaa yhteis- ja alueellisten operaatioiden käsityksen ja valvonnan sekä viranomaisten välisen yhteistoiminnan Suomen yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisessa ja kansainvälisessä yhteistoiminnassa (Kaskeala, J., (2005) The Finnish RoadMap to Network Enabled Defence, esitys Royal United Services Institute (RUSI) konferenssissa: Managing the Juggernaut: the RUSI Malvern C4ISTAR Conference 2005, 21.9.2005.)

Tietohallinto tukee verkostopuolustusta tarjoamalla toiminnassa tarvittavien tietojen yhteiskäytön viitekehysten ja teknologioihin perustuvat palvelut.

Yrityskumppani

Liiketaloudellisin periaattein toimintaa harjoittava puolustushallinnon kanssa yhteistyötä tekevä organisaatio.

Puolustusministeriö
Eteläinen Makasiinikatu 8
PL 31, 00131 HELSINKI

Puhelin: vaihde (09) 16 001
Telefaksi: (09) 160 88 244
www.defmin.fi